

Valtion ja Oulun kaupunkiseudun kuntien välisen MALPE-aiesopimuksen 2013-2015 toteutumisen seuranta

TIIVISTELMÄ

Seudun kuntien yhteenlaskettu väkimäärä on kasvanut seurantajakson aikana. Vuoden 2015 lopussa alueella oli noin 254 000 asukasta. Kasvua on myös siinä tapauksessa, ettei vuoden 2015 alussa yhteistyöhön mukaan tulleen Iin kunnan aiheuttamaa väestölisäystä oteta huomioon.

Yhdyskuntarakenteen eheyttäminen

Seudun kaikissa kunnissa tonttivarantoa on riittävästi. Kuntien asuin- ja työpaikkarakentamisen sijoittuminen on esitetty seudun kuntien yhteisessä yleiskaavassa sekä kuntien omissa yleiskaavoissa. Oulun seudun kuntien maankäytön toteuttamisohjelmassa 2013-2020 on esitetty uusien asuntoalueiden rakentamisajankohta, sijainti ja suunniteltu asuntojen määrä. Asuntoalueista osa on toteutunut tai on toteutumassa lähes suunnitellusti. Osa alueista on toteutunut suunniteltua aiemmin ja osa alueista on jäänyt odottamaan toteutumista. Alueilla, joiden rakentamisajankohta ulottuu usealle vuodelle, vain osa kaikista suunnitelluista asunnoista on rakentunut seuranta-aikana. Oulussa uudet alueet ovat yleensä rakentuneet kerralla valmiiksi ja näin ollen rakentaminen on toteutunut ympäristökuntia todennäköisemmin suunnitelman mukaisesti.

Ympäristökuntien uusille asuntoalueille on vuosina 2012-2020 suunniteltu rakentuvan noin 3 000 asuntoa, joista vuoden 2015 kesäkuussa oli toteutunut tai toteutumassa 37 % suunnitellusta määrästä. Oulussa vuosina 2013-2015 toteutuviksi arvioitujen asuntojen määrä on ollut noin 1 800 kpl vuosittain. Uusia asuntoja on tarkasteltuina vuosina rakentunut hieman alle 1 600 asuntoa vuodessa.

Oulun seudun kuntien asemakaavan ulkopuolelle ympärivuotisille asunnoille antamat suunnittelutarveratkaisut sekä kuntien ja ELY-keskusten antamien poikkeamislupien kokonaismäärä vuosina 2013 ja 2014 on pysynyt lähes samana. Vuonna 2013 määrä oli 135 kpl ja vuonna 2014 131 kpl. Kaikista päätöksistä molempina vuosina noin 90 % oli myönteisiä.

Oulun seudun kunnat ovat laatineet uuden MAL-sopimuksen valmisteluun liittyen vuonna 2015 Oulun kaupunkiseudun rakennemallin 2040, jossa esitetään asumisen, liikenteen ja logistiikan, palvelujen ja elinkeinojen sekä matkailun ja virkistykseen tärkeimmät seudulliset tavoitteet.

Asuminen

Ympäristökunnissa vuoden 2015 kesäkuussa oli tarjolla tontteja asuinrakentamiseen yhteensä noin 340 kpl. Luku oli hieman suurempi kuin vuoden 2014 alussa. Pääosa tonteista on omakotitalotontteja. Kerrostalotontteja on ollut tarjolla Limingassa, Muhoksella ja Tyrnävällä. Oulun asemakaavoissa vuoden 2015 alussa oli kaupungin omistamia rakentamattomia tontteja runsaasti.

Seudun kunnissa tavoitteena on kohtuuhintainen asuminen. Asuntojen vuokrat ja hinnat ovat kohtuullisia maan muihin kaupunkiseutuihin verrattuna. Vuokra-asuntotilanne on kaikissa seudun kunnissa hyvä. Kohtuuhintaisia vuokra-asuntoja toteutetaan kysynnän mukaan. Uutta tuotantoa tärkeämpänä pidetään olevan vuokra-asuntokannan kehittämistä siten, että vuokra-asunnot soveltuvat esim. erityisryhmien asumiseen. Tässä työssä valtion avustukset ovat keskeisellä sijalla.

”Oulun seudun asuntopoliittiset linjaukset” on valmistunut 7.10.2014. Raportissa esitetään kuntien vuokra- ja erityisasumisen nykytilanne sekä yhteiset vuokra- ja erityisasumisen tavoitteet.

Liikennejärjestelmä

Seudun kuntien liikennejärjestelmäyhteistyö jatkuu. Ouluun seudun liikennejärjestelmäsuunnitelma 2030 valmistui huhtikuussa 2015. Oulun seudun liikennejärjestelmäsuunnittelun yhteydessä tehty logistiikkaselvitys valmistui syksyllä 2014.

Joukkoliikennejaosto (Ii, Kempele, Liminka, Lumijoki, Muhos, Oulu, Tyrnävä) vastaa joukkoliikenteen toimivaltaiselle viranomaiselle asetetuista tehtävistä sekä yhteistoimintasopimuksessa sille erikseen määrättyistä tehtävistä. Kilpailutettu joukkoliikenne on aloittanut toimintansa 1.7.2014. Joukkoliikenteen informaatiojärjestelmä on otettu käyttöön. Pyöräilyreittien hoitoluokittelu on käynnissä, pyöräpysäköintiä on kehitetty ja pyöräilykoordinaattori on valittu kahdeksi vuodeksi. Liikenteenhallintakeskus toimii yhteistyössä Liikenneviraston, poliisin ja Oulun kaupungin kesken. Joukkoliikenne-etuisuuksia liikennevaloissa on kehitetty. Oulunliikenne.fi-palvelun uudet sivut ovat avautuneet kesäkuussa 2014 www.oulunliikenne.fi. Seudun kuntien (ei Oulu) liikenneturvallisuustyön tukemiseen ja tapahtumien organisoimiseen on palkattu liikenneturvallisuustoimija.

MAL-rahoituksella on toteutettu pieniä infra-hankkeita sekä joukkoliikenteen informaatiojärjestelmä kustannustehokkaasti. Toteutettavat toimenpiteet edistävät kävelyn ja pyöräilyn sujuvuutta ja turvallisuutta sekä joukkoliikenteen houkuttelevuutta. Kaikkiaan toimenpiteillä on merkittävä vaikutus kestävien kulkumuotojen käytettävyyteen.

Yhteisten tavoitteiden toteuttaminen

Seudun kuntien yhteistyötä on jatkettu viranhaltijakokouksissa, joita ovat seuturakennetiimi, vuokra- ja erityisasumisen työryhmä, liikenteen johtoryhmä, liikenneturvallisuutta, liikenteen hallintaa, kävelyä ja pyöräilyä sekä joukkoliikennettä edistävät seudulliset ryhmät sekä kunnanjohtajien kokous.

On sovittu, että kunnat pyytävät lausunnon seudun kunnilta yleiskaavoista ja merkittävistä asemakaavoista. Aiesopimuskaudella lausuntopyyntöjä on ollut vuosittain noin 10 kpl. Vuosina 2013 ja 2015 annettiin kolme lausuntoa, vuonna 2014 5 kpl. Valmistelijoina kunnanjohtajien kokoukselle toimivat seuturakennetiimi ja liikenteen johtoryhmä.

Seudun kuntien yhteisiä asioita hoitaa yksi henkilö Oulun organisaatiossa. Yhteistyölle on talousarvio. Yhteistyön kustannukset jaetaan kuntien kesken asukasmäärien suhteessa.

Oulu-Koillismaan pelastuslaitos, Oulun seudun ympäristötoimi, hankintapalvelut ja Etsivän nuorisotyön ohjaus- ja hankintapalvelut sekä joukkoliikenne ovat kuntien yhteisiä, yli kuntarajojen toimivia palveluita. Oulun jätehuolto liikelaitos yhtiöitettiin vuoden 2014 lopussa.

Johtopäätökset aiesopimuskaudesta

Seurannan aikana esiin tulleet johtopäätökset on otettu huomioon uutta MALPE-sopimusta laadittaessa.